

Embalaža v šoli – od odpadka do rešitve

Učna
ura 5

Uvod v uro

Šola je prostor učenja, sodelovanja in vsakodnevnih navad. Vsak dan v šolo prinašamo malico, pijačo, šolske potrebščine in druge izdelke, ki so pogosto zaviti, pakirani ali zaščiteni z različnimi vrstami **embalaže**. Čeprav se nam ta zdi samoumevna in pogosto nevidna, ima vsaka embalaža svojo zgodbo – od pridobivanja surovin, proizvodnje in transporta do uporabe in končnega odlaganja.

Embalaža ima pomembno vlogo: varuje izdelke, omogoča varno shranjevanje hrane in prenos informacij. Hkrati pa predstavlja tudi **enega največjih virov odpadkov**, še posebej v okoljih, kjer se vsak dan zbere veliko ljudi – kot je šola. Pogosto se ne vprašamo, **koliko embalaže v šoli sploh nastane**, katera je res potrebna in katera bi jo lahko brez večjih težav nadomestili z bolj trajnostnimi rešitvami.

Skozi to učno uro bodo učenci raziskovali **embalažo v lastnem šolskem okolju**, opazovali svoje navade in razmišljali o tem, kako njihove vsakodnevne odločitve vplivajo na količino odpadkov. Učna ura jih spodbuja k **kritičnemu razmišljanju**, sodelovanju in iskanju **konkretnih rešitev**, ki jih lahko kot posamezniki ali skupina tudi dejansko uresničijo.

Cilj ni le razumevanje problema, temveč tudi razvoj občutka **odgovornosti, soodločanja in aktivnega državljanstva** – vrednot, ki so temelj krožnega gospodarstva in trajnostne prihodnosti.

Cilji

Učenci bodo znali:

- prepoznati **najpogostejše vrste embalaže v šoli**,
- razložiti, **zakaj v šoli nastaja embalažni odpadki**,
- oceniti, **katera embalaža je nujna in katera nepotrebna**,
- predlagati **ukrepe za zmanjšanje embalaže v šoli**,
- aktivno sodelovati pri oblikovanju **šolskih priporočil**.

Potreben čas / trajanje

- **Učna ura 1: 45 minut** – opazovanje in razprava
- **Učna ura 2: 45 minut** – analiza in iskanje rešitev
- **Dodatna naloga: 1 teden** – opazovanje ali izvedba mini akcije

Potrebni pripomočki

- Pisni pripomočki
- Fotografije / telefoni (neobvezno)
- Zbojniki za ločevanje (če so na voljo)
- Plakatni papir ali digitalno orodje (Canva, PowerPoint)

Povezovanje s Cilji trajnostnega razvoja:

Aktivnost

Delo v razredu – Učna ura 1

Učitelj sproži **razpravo**:

Kje vse v šoli srečamo embalažo?

- Učenci v skupinah naštejejo primere:
 - embalaža šolske malice,
 - plastenke, tetrapaki,
 - ovitki prigrizkov,
 - embalaža šolskih potrebščin.
- Skupine razvrstijo embalažo glede na:
 - material,
 - možnost ponovne uporabe,
 - možnost recikliranja.

Razmislek: *Katera embalaža je nujna in katera bi jo lahko nadomestili?*

Vprašanja za razpravo

- ◆ **1. Opazovanje – kaj vidimo okoli sebe?**
 - Kje vse v šoli srečamo embalažo?
 - Katera embalaža se pojavlja najpogosteje (malica, pijača, prigrizki, šolski pripomočki)?
 - Ali je več embalaže iz plastike, papirja ali drugih materialov?
- ◆ **2. Namen embalaže – zakaj sploh obstaja?**
 - Zakaj izdelki v šoli potrebujejo embalažo?
 - Katera embalaža je nujna zaradi varnosti in higiene?
 - Ali obstaja embalaža, ki ima predvsem vlogo privabljanja kupcev?
- ◆ **3. Odpadki in ravnanje z njimi**
 - Kaj se zgodi z embalažo po tem, ko izdelek porabimo?
 - Ali embalažo v šoli vedno pravilno ločujemo? Zakaj ne?
 - Kaj se zgodi z embalažo, če ni pravilno odložena?
- ◆ **4. Vplivi na okolje**
 - Kako embalažni odpadki vplivajo na okolje?
 - Katera embalaža se razgrajuje najdlje?
 - Ali je embalaža vedno problem – ali je lahko tudi del rešitve?
- ◆ **5. Osebne navade in odgovornost**
 - Katera embalaža nastane zaradi naših odločitev?
 - Bi lahko z majhnimi spremembami zmanjšali količino embalaže v šoli?
 - Kdo je po vašem mnenju najbolj odgovoren za embalažne odpadke: učenci, šola, proizvajalci ali vsi skupaj?
- ◆ **6. Izziv za razmislek**
 - kateri embalaži bi se v šoli najlažje odpovedali?
 - Kaj bi bil prvi korak, ki bi ga lahko naredili že jutri?
 - Kako bi lahko k spremembam spodbudili tudi druge učence?

Skupinska naloga 1

Učenci imajo nalogo, da:

- en dan ali en teden **opazujejo količino embalaže**, ki nastane v razredu ali jedilnici,
- zapišejo:
 - vrste embalaže,
 - ali je pravilno odložena,
 - kje nastane največ odpadkov.

Navodila za skupinsko nalogo:

1. Organizacija skupine

- Vsaka skupina naj ima 3–5 članov.
- V skupini si razdelite vloge:
 - opazovalec (beleži vrste embalaže),
 - zapisovalec (vodi zapiske),
 - fotograf/ilustrator (po potrebi),
 - poročevalec (predstavi ugotovitve).

2. Opazovanje

V času enega dneva ali enega šolskega tedna opazujte embalažo:

- v razredu,
- v šolski jedilnici,
- na hodnikih,
- pri avtomatih / pitnikih.

Zapišite:

- vrsto embalaže (plastenka, ovitek, tetrapak, papir ...),
- material (plastika, papir, kovina, kombinacija),
- količino (malo – srednje – veliko),
- ali je pravilno odložena (da / ne).

3. Razmislek

V skupini se pogovorite:

- Katera embalaža se pojavlja najpogosteje?
- Katera embalaža je najbolj problematična?
- Kje nastaja največ embalažnih odpadkov?
- Ali bi se kateri embalaži lahko izognili?

4. Povzetek ugotovitev

Pripravite kratek povzetek (plakat, tabela ali digitalni zapis), ki vsebuje:

- 3 glavne ugotovitve,
- 1 presenetljivo dejstvo,
- 2 predloga za izboljšave.

5. Priprava na predstavitev

- Vsaka skupina bo imela 2–3 minute za predstavitev.
- Poročevalec predstavi ugotovitve, ostali člani po potrebi dopolnjujejo

Delo v razredu – Učna ura 2

Iščemo rešitve

- Skupine predstavijo ugotovitve.
- Skupaj oblikujejo odgovore na vprašanja:
 - Kako bi lahko embalažo **zmanjšali**?
 - Kaj lahko naredijo učenci?
 - Kaj lahko spremeni šola?
- Učenci oblikujejo:
 - **5–7 konkretnih predlogov** (npr. bidoni namesto plastenk, škatlice za malico, dnevi brez embalaže).

Skupinska naloga 2

Od ideje do akcije

Vsaka skupina izbere en ukrep in:

- pripravi **plakat, infografiko ali kratek zapis**,
- ali predlaga **akcijo v šoli** (npr. Eko teden brez embalaže).

Izdelki se objavijo v **Ekošolskem kotičku** ali na šolski spletni strani.

Evalvacija

Ali učenci:

- prepoznajo problem embalaže v šoli?
- predlagajo realne in izvedljive rešitve?
- razumejo svojo vlogo pri spremembah?

Zaključni razmislek:

Kaj lahko že jutri naredim drugače?

- Kaj novega sem danes izvedel/-a o embalaži v šoli?
- Kaj me je najbolj presenetilo?
- Katero svojo navado sem prepoznal/-a kot problematično?
- Kaj bi lahko jaz osebno spremenil/-a?

Evalvacija skupinskega dela:

- Ali so naši predlogi **konkretni in izvedljivi**?
- Ali bi jih lahko uvedli **že v naslednjem mesecu**?
- Kateri predlog ima **največji vpliv** na zmanjšanje embalaže?
- Kateri predlog zahteva sodelovanje šole (ne le učencev)?

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE,
PODNEBJE IN ENERGIJO

Projekt Embalaža in jaz sofinanciran s strani Eko sklada in Ministrstva za okolje, podnebje in energijo

»Za mnenja, predstavljena v tem dokumentu, so izključno odgovorni avtorji dokumenta in ne odražajo nujno stališč Ministrstva za okolje, podnebje in energijo ali Eko sklada j.s.«.